

BESTYRELSESFORMAND CONNIE HEDEGAARD's ÅRSFESTTALE 2017

Kære alle sammen - stud/ansatte/gæster - velkommen til denne traditionsrige dag velk. til AU's 89 års fødselsdag - og velk. til fejring af denne centrale VIDENS-institution.

Prøv lige at spole den indre film et års tid tilbage...:

INGEN af os havde hørt om *fake news*. FÅ af os havde fantasi til at forestille os, at flertallet af amerikanerne kunne vælge en leder af den frie verden, som åbent stiller spørgsmålstegn ved VIDEN/facts/science - og mon ikke DE FLESTE af os foruroliges, når videnskab decideret lægges for had...

Vores komplekse samfund kan ikke kun basere sig på dét, som nordmændene med et fint ord kalder for for: *synsning*. Det ER ikke nok - hverken for borgere i et demokratisk samfund, eller for de medier der har mere magt, end de ofte vil være ved, eller for beslutningstagere i politik og erhverv bare at "synes". Holdninger er fint. Men der må mere til: Viden, facts og dybde som modvægt til den overflade, der har så kronede dage...

Det er her, universiteterne kommer ind i billedet. Det er her, forskerne har en opgave - og et ansvar. At byde ind med viden OG gøre det i en form og med en timing, der gør, at vores viden bliver bragt i spil. Helst FØR beslutninger træffes på et ufuldstændigt eller forældet grundlag.

Politikerne, embedsværket, beslutningstagere og borgere skal have adgang til forskningsbaseret viden, der gør, at de *kan* træffe beslutninger på et veloplyst grundlag (om de så gør det... ja dér hører universitetets ansvar op...:-)) Men fra min side skal der lyde en klar opfordring til politikerne til at trække universiteterne mere med ind i det lovforberedende arbejde. Vi er klar. For:

Universitetets videnskabelige personale skal være et bolværk mod fake news. Vi skal levere faktuel viden til samfundet, og vi skal bidrage til, at borgerne får *mulighed for* at skelne mellem, hvad der er sandt, og hvad der er falsk. Det er derfor, der er brug for studerende/kandidater som har noget at

bidrage med, som samfundet har brug for, MEN som også har andet og mere at byde på, end det vi lige her og nu kan se "vi har brug for".

Misforstå mig ikke. Selvfølgelig skal vi som universitet være obs på, hvad det samfund som betaler for os efterspørger/"har brug for." Selvfølgelig giver det mening at være obs på, om de kandidater, vi producerer, bagefter kan finde beskæftigelse. Og tro mig, det ER et centralt og konsekvent fokusområde for AU. MEN for mig at se går bevægelsen altså også den anden vej: Vi skal også som vidensinstitution være med til at gøre samfundets forestilling om, hvad vi "har brug for" bredere, dybere... Det hele skal vel ikke kun handle om "nyttmaksimering" - DK ER ikke bare en forretning. Over de senere år har der været en beklagelig tendens til at indsnævre definitionen af, hvad "vi har brug for".

Derfor synes jeg også, at vores minister Søren Pind fortjener ros for at have sat diskussionen om "dannelse" på dagsordenen... lad os håbe, at vi sammen i den kommende tid kan få diskussionen om DVU til ikke kun at handle om økonomi og styringsredskaber men om det egentlige: KVALITET... Ærlig talt: Jeg tror, at 2 pct.-grønthøsteren er kørt træet og 2 %, 2 %, 2 % - nu frem til 2021 - er altså ikke en vision. Det forekommer det i øvrigt heller ikke at være, når regeringen nu pludselig lægger op til, at særligt udvalgte universiteter kan opnå en særbevilling/særbehandling uden forudgående debat om sammenhæng og kvalitet.

Tiden er moden til en tilbundsgående debat om, hvad det er for en opgave universiteterne skal løse, og hvordan vi får mest muligt ud af den samlede sektor. Det kræver valg og fravalg - *også* på det politiske niveau. AU bidrager gerne og altid konstruktivt. Og vi leverer, vi effektiviserer, mens vi til stadighed forbedrer kvaliteten. Bl.a. ved klare mål for flere undervisningstimer også på de fag, der hidtil har haft relativt få egentlige undervisningstimer. Men: *Please* giv os lange tidshorisoner, som vi kan regne med. Giv os brede politiske aftaler, som værn mod stop/go politik. Og husk at kvalitet i undervisningen koster.

Og jo, vi kvitterer da for, at regeringens FFL18 lægger op til, at det offentlige forskningsbudget løftes med 377 mio. kr., så vi lander på 1 pct. af BNP. Vi bevæger os i den rigtige retning. Meeen set i forhold til den kraftige beskæring på 1,4 mia. kr. sidste år ... er vi altså ikke imponerede!

Og der ER langt til de 1,5 pct. af BNP, som både DI og Dansk Erhverv ønsker, at regeringen skal investere i forskningen.

For et universitet, der vil være relevant, er det vigtigt at bringe den viden vi har i spil. At kunne kommunikere hvad vi ved, og at turde stikke hovedet frem og insistere på faglighed.

En sådan forskningsbaseret viden har AU - bl.a. - leveret på miljø- og fødevarerområdet siden fusionerne med de to sektorforskningsinstitutioner DFJ og DMU. Aftalen er funderet på basismidler og kontraktmidler betalt af Miljø- og Fødevarerministeriet, og knap var aftalen mellem AU og Ministeriet glædeligvis fornyet her i foråret, før Fødevarerministeren - MILJØ- og Fødevarerministeren - meddelte at hele myndighedsrådgivningen nu skal konkurrenceudsættes.

Spørgsmål: Er det nu - rigtig - klogt? Misforstå mig ikke: Konkurrence kan være godt - og AU frygter ikke konkurrence. Men en vis sikkerhed i aftaler og bevillinger skal man altså kunne regne med, hvis man skal opbygge - og fastholde! - DYB faglighed. Oven i købet er ministeren åbenbart så forhåbet på max konkurrence, at danske forskningskroner fremover også skal kunne gå til udenlandske forskningsmiljøer. Efter intern drøftelse i regeringen i det mindste nu ikke uden, at en dansk vidensinstitution er "Lead", men alligevel må man spørge: Hvor klogt er det lige på områder hvor vi i Danmark har stærke videns- og erhvervsklynger (og ja, det med stærk viden og stærke erhvervsklynger kunne jo godt tænkes at hænge sammen) at sende offentlige danske forskningskroner til konkurrerende miljøer i udlandet? Det virker mere ideologisk end egentlig gennemtænkt og er hverken i tråd med regeringens eller industriens ønske om, at danske universiteter skal styrke samarbejdet med fødevarerhvervet. Kære regering: Sku' I ikke liige tage og kigge på det der igen..?

På AU ved vi, at tidens komplekse ofte globale udfordringer kræver, at vi kan bringe forskellige slags viden sammen og forhåbentlig derved ofte short cut'e til nye erkendelser, nye løsninger. Ingeniørvidenskab, samfundsvidenskab, humaniora... Der er behov for at bringe forskellige fagligheder i spil for at nå til de bedste løsninger.

F.eks. er det ikke nok at være førende på det teknologiske felt og udvikle de smarteste og bedste robotter. Nej, vi skal naturligvis også kunne svare på, hvad f.eks. Robotificeringen gør ved os som mennesker, hvilke kompetencer stiller det krav til i fremtiden, og hvilke etiske problemstillinger følger med de teknologiske muligheder? På AU vil vi i de kommende år realisere en stor satsning inden for det digitale område. Den skal ruste forskere, studerende og samfund bedre til fremtidens digitale udfordringer og muligheder. Det er helt afgørende, at vi får etableret den viden, der vil sikre, at fremtidens digitale arbejdspladser kommer hele det danske arbejdsmarked til gode. Gør vi ikke det, risikerer vi at stå tilbage med et samfund uden sammenhængskraft og vækstpotentiale og en stor arbejdsstyrke, der er blevet til overs.

Og selvsagt må digitalisering også afspejles i MÅDEN, vi underviser og lærer på på AU... det er også ét af bestyrelsens fokusområder for de næste år.

For på AU tænker vi samfundsudfordringerne ind. Ikke bare i vores forskning - også i vores daglige praksis... Om det er anvendelse af digitale muligheder, eller principperne for det nye Campus 2.0, som også skal vise sig i den konkrete virkelighed hvad der er bæredygtigt, eller om det gælder vores mad og kantiner eller investeringer... Klimaomstilling og de 17 verdensmål er ikke kun noget vi forsker i, vel!:-)

Siden februar har jeg været fmd for AU's bestyrelse, og jeg ved, at jeg taler p.v.a. alle kollegerne i bestyrelsen, når jeg retter en varm tak til rektor - til Brian - og hele hans stærke ledelsesteam. I er ALT ANDET END FAKE NEWS og overflade. I er soliditet, seriøsitet, samvittighedsfuldhed... det er en fornøjelse at arbejde sammen med Jer.

I en hyldest til de engelske universiteter gav digteren John Masefield engang udtryk for, at der er få ting på jorden, der er smukkere end et universitet. Og hvorfor så det? Jo, skrev Masefield fordi det er "et sted hvor de, som hader uvidenhed, kan stræbe efter viden, og de, som opfatter sandheden, kan stræbe efter at få andre til at se den."

Gamle ord - men så aktuelle som nogensinde. Præcis som dette universitet: 89 år - men så aktuelt som nogensinde.

Tak for ordet, som jeg hermed giver videre til rektor Brian Bech Nielsen.